

‘SAMEN MAKEN WE HET GEBIED!’

Directieverslag 2018

Samenvatting

Directieverslag 2018 Gebiedscoöperatie O-gen

Status	Gebiedsraad 22 maart 2019
Datum	7 maart 2019

Memo

Voor u ligt het directieverslag 2018 van Gebiedscoöperatie O-gen. Dit directieverslag dient tevens als leidraad voor het jaarbericht dat we naar onze leden versturen. Met dit jaarbericht willen wij onze leden, relaties en mensen met interesse voor Gebiedscoöperatie O-gen laten zien wat wij deden in 2018 en hoe wij vooruit kijken naar 2019.

Gebiedscoöperatie O-gen

Grebbelinie Bezoekerscentrum
Buursteeg 2
3927 EJ Renswoude
033 277 63 90
www.o-gen.nl
info@o-gen.nl

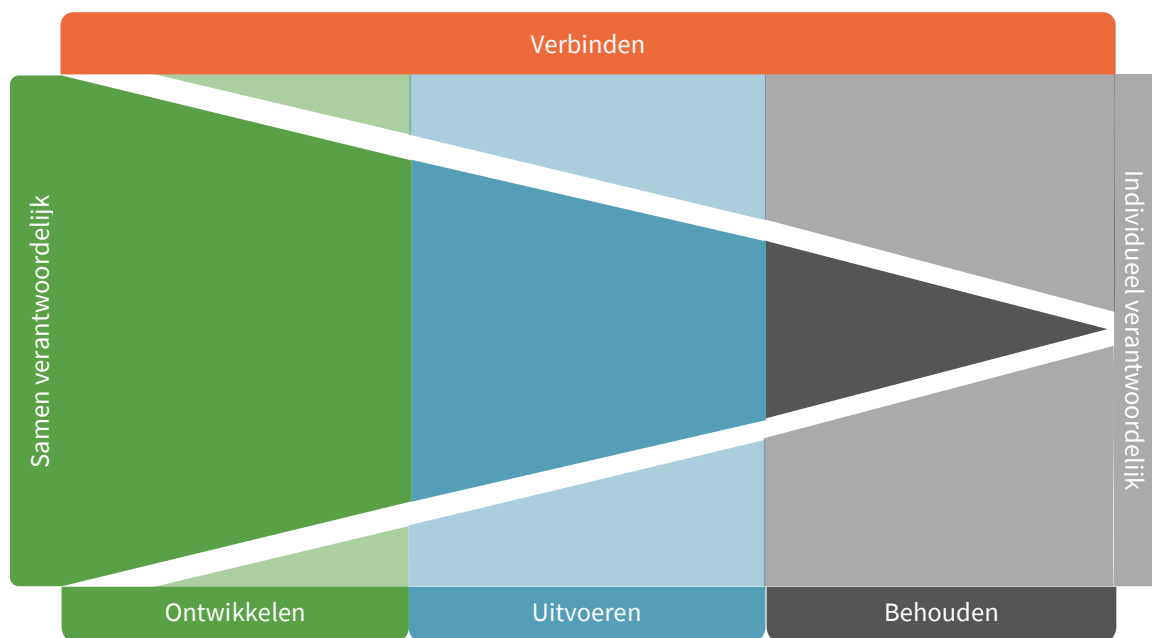
© Uit dit werk mag niets worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, daaronder mede begrepen gehele of gedeeltelijke bewerking van het werk, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gebiedscoöperatie O-gen.

Inhoud

1	Samen sterk ondernemen	8
1.1	Verbinden, ontwikkelen, uitvoeren en behouden	8
2	Leden	9
2.1	O-gen Open Cafés en ledenbijeenkomsten	9
2.2	Ledencommunicatie	9
2.3	Zeggenschap en besluitvorming	10
2.4	Gebiedsraad en Commissie Leden	10
2.5	Algemene Ledenvergadering	10
3	Innovatie en ontwikkeling	11
3.1	Activiteiten innovatie en ontwikkeling	11
3.2	O-gen Fonds	12
4	Projecten	13
4.1	Projecten	13
4.2	Projectenlijst 2018	15
5	Bestuur en Organisatie	17
5.1	Organisatie	17
5.2	Financiën	17
5.3	Vermogen	17
5.4	Risico's	17
6	Vooruitblik 2019	18

1 Samen sterk ondernemen

De O-gen meerjarenvisie ‘Samen sterk ondernemen’ heeft als doel een vitaal en krachtig landelijk gebied in de Gelderse Vallei, Heuvelrug en Kromme Rijnstreek. De visie die in 2017 werd opgesteld, luidde een nieuwe periode voor O-gen in, een periode om de meerwaarde van O-gen nog scherper in beeld te krijgen. De O-gen meerwaarde zit sterk in het verbinden van partijen en innovaties en ideeën. In dit verslag leest u hoe we meerwaarde leverden in 2018 en invulling gaven aan ‘Samen sterk ondernemen’.

1.1 Verbinden, ontwikkelen, uitvoeren en behouden

‘Samen sterk ondernemen’ begint bij verbinden. De O-gen Open Cafés zijn hier een mooi voorbeeld van. Deze informele manier om kennis uit te wisselen en mensen en initiatieven aan elkaar te koppelen, werkt. Op een spontane manier ontstaan er verrassende verbindingen.

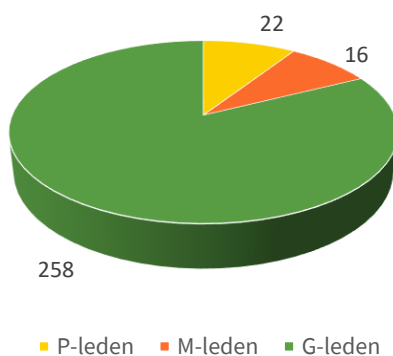
Om samenwerking tussen partijen verder te brengen werken de twee innovatiemakelaars samen met leden. Zij zoeken de juiste partners, kennis en financiering voor de uitwerking van ideeën. Ook het O-gen Fonds kan hierbij helpen. In dit fonds stelt O-gen een aanzienlijk deel van het eigen vermogen beschikbaar om kansrijke ideeën die bijdragen aan de ontwikkeling van het buitengebied van de grond te krijgen. In hoofdstuk 3 leest u over innovaties, ontwikkelingen en het O-gen Fonds.

De uitvoering van projecten is een belangrijke kerntaak. We werken mee aan de ontwikkeling van het gebied en zorgen voor versterking van de kwaliteit. Dit is te lezen in hoofdstuk 4 waar we enkele projecten en hun resultaten beschrijven. Het Bezoekerscentrum Grebbelinie waar O-gen als exploitant verantwoordelijk voor is, is een goed voorbeeld van het behouden van resultaten zoals het bezoekerscentrum.

In hoofdstuk 5 staan bestuur en organisatie beschreven en geven we een toelichting op onze financiële huishouding.

2 Leden

O-gen werkt met leden aan de ontwikkeling van het landelijk gebied in de regio Vallei, Heuvelrug en Kromme Rijnstreek. O-gen verbindt en ontwikkelt initiatieven en activiteiten van leden in deze regio. In 2018 nam het aantal leden toe met 27 tot 296 leden per 31 december 2018. Het ledenbestand bestaat uit gemeenten en waterschappen (zogenoemde publieke leden of P-leden), maatschappelijke organisaties, belangenverenigingen en kennisinstellingen (maatschappelijke leden of M-leden) en bedrijven, ondernemers, grondeigenaren en betrokken particulieren (gebiedsleden of G-leden) (zie Figuur 1).

Figuur 1. Een onderverdeling van het ledenbestand per 31 december 2018.

2.1 O-gen Open Cafés en ledenbijeenkomsten

De O-gen Open Cafés zijn mooie voorbeelden van verbinden. O-gen brengt leden, ontwikkelingen en innovaties in het buitengebied samen, steeds op een andere locatie in de regio. De O-gen Open Cafés zijn een informeel contactmoment tussen werkorganisatie, leden en niet-leden. Ieder café heeft een ander thema en kent een nieuwe café-eigenaar die lid is van O-gen. In 2018 vonden er vijf O-gen Open Cafés plaats. Tijdens de cafés stonden onderwerpen als voedselbossen, financiering en duurzame energie centraal.

Naast de O-gen Open Cafés waren er in 2018 drie ledenexcursies. In september trokken medewerkers van de werkorganisatie en leden samen per fiets door het werkgebied. Zij waren onder andere te gast in Barneveld voor informatie over de landbouwtransitie en nieuwe verdienmodellen, en in Woudenberg voor een rondleiding op een bedrijf met een biogasinstallatie. In De Glind werd geluncht en gesproken met partijen die zijn betrokken bij het bekleden van de (stal)daken met zonnepanelen.

Niet alleen in het gebied wordt kennis en ervaring gedeeld. In 2018 was er ook een uitwisselingsmoment over de provinciegrenzen. Op 19 oktober reisden leden en medewerkers af naar het noorden voor een bezoek aan de provinsje Fryslân. Op uitnodiging van gedeputeerde Sander de Rouwe werd het bezoekerscentrum van het grootste, nog werkende, stoomgemaal ter wereld bezocht.

2.2 Ledencommunicatie

De communicatiemiddelen van O-gen moeten bijdragen aan openheid over innovaties en projecten, een groei van het aantal leden en een grotere betrokkenheid van medewerkers en leden. O-gen zet haar communicatie in om leden te werven, te verbinden en om geïnteresseerden in de gebiedscoöperatie op de hoogte te houden van actualiteiten en ontwikkelingen.

O-gen informeert via de website, de nieuwsbrief en het O-gen Magazine. Het magazine onderging in 2018 een restyle. Ook de O-gen website www.o-gen.nl kreeg een nieuwe lay-out die net als de uitstraling van het magazine, past binnen de huisstijl. De regels van deze huisstijl werd in 2018 vastgelegd in het merkpaspoort. Dit paspoort, een handzaam boekje, is gemaakt voor iedereen die te maken heeft met O-gen. Het merkpaspoort geeft handvatten voor het gebruik van beeldmateriaal, kleuren, logo en tone of voice.

2.3 Zeggenschap en besluitvorming

O-gen wil een open ledenorganisatie zijn. Dit vraagt om een heldere en transparante organisatiestructuur, waarin het duidelijk is door welk orgaan en op welk moment besluitvorming plaatsvindt. Daarvoor heeft de Gebiedsraad het huishoudelijk reglement vastgesteld. In het huishoudelijk reglement zijn regels en procedures vastgelegd rond eigenaarschap en zeggenschap van leden, de algemene ledenvergadering, de Gebiedsraad en onderliggende commissies. Het huishoudelijk reglement is een aanvulling op de statuten en hierin staan geen zaken die reeds in de statuten zijn vastgelegd.

2.4 Gebiedsraad en Commissie Leden

De belangen van leden zijn vertegenwoordigd binnen de Gebiedsraad. De leden zijn ingedeeld in kieskringen en elke kieskring heeft een vertegenwoordiger in de Gebiedsraad. De Gebiedsraad, ook wel ledenraad, stuurt op hoofdlijnen het werk van O-gen en controleert dit. Individueel zijn leden zelf verantwoordelijk voor hun activiteiten en projecten. In 2018 kwam de Gebiedsraad vijf keer bijeen. De Gebiedsraad verwelkomde in 2018 nieuwe leden. De nieuwe leden namen o.a. zitting namens de kieskringen Utrechtse Heuvelrug, Kromme Rijnstreek, Regio Amersfoort, LTO Gelderland en namens de onderwijsinstellingen.

De Commissie Leden valt onder de verantwoordelijkheid van de Gebiedsraad en geeft advies over zaken omtrent leden. De Commissie Leden kwam in 2018 vier keer bijeen. Tijdens deze vergaderingen was er aandacht voor het betrekken van leden bij activiteiten zoals de ledenexcursies in september, de O-gen Open Cafés die het hele jaar door plaatsvinden en de aandacht voor de vijf thema's richting de Provinciale Statenverkiezingen in 2019.

De samenstelling van de Gebiedsraad is op aantal vertegenwoordiging gewijzigd als gevolg van gemeentelijke verkiezingen zijn er nieuwe vertegenwoordigers voor de kieskringen: Utrechtse Heuvelrug

2.5 Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering vond plaats in januari 2018. Er werd ingestemd met de herbenoeming van de zittende Gebiedsraadleden en een jaarlijkse indexatie van de contributie.

3 Innovatie en ontwikkeling

De innovatiemakelaars focussen op de nieuwe uitdagingen en ontwikkelingen in het buitengebied. Vanuit ontmoetingen met leden gaan de innovatiemakelaars op zoek naar de juiste partners, kennis en financiering om hun ideeën een stap verder te brengen. Hierbij maken zij gebruik van de aanwezige kennis onder leden en de organisatiekracht van O-gen. Vanuit de O-gen Open Cafés en gesprekken met leden zijn in 2018 veel vragen opgehaald, met name over energietransitie en nieuwe verdienmodellen voor ondernemers en vragen over het verkorten van de voedselketen.

3.1 Activiteiten innovatie en ontwikkeling

Met de komst van de nieuwe website in 2018, is O-gen actiever gaan informeren over innovatie. Over actuele onderwerpen als de energietransitie, biodiversiteit, digitalisering, innovatieve teelt, circulaire economie, eiwittransitie, korte keten en nieuwe verdienmodellen, is informatie te vinden. Ook zijn er al gesprekken om activiteiten in 2019 op te starten. De O-gen innovatiemakelaar roept via de website op om ideeën rond de onderwerpen van innovatie aan te dragen.

Streekfonds Nationaal Landschap Arkemheen – Eemland

Het streekfonds Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland is een initiatief van de Rabobank, het Nationaal Groenfonds en O-gen. Doel ervan is om de unieke eigenschappen van het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland onder de aandacht te brengen. Het gebied staat bekend om zijn eindeloze vergezichten, open graslanden, landbouw en uniek broedgebied voor weidevogels. In 2018 vond de tiende toekenning plaats aan Museum Nijkerk/Stoomgemaal Hertog Reinoud.

Energieneutraal De Glind

De overgang naar duurzame energie brengt nieuwe uitdagingen en wensen van de omgeving met zich mee. Samen met leden zetten we deze wensen en mogelijkheden om in plannen voor energievoorziening in het buitengebied voor nu en in de toekomst. Jeugdorp De Glind (gemeente Barneveld) wil energieneutraal worden. Naast energiebesparing zet De Glind in op energieopwekking met zonnepanelen op (stal)daken. Voor een goede afstemming tussen de eigenaren van de daken is O-gen als onafhankelijke partij ingeschakeld. De deelnemers zorgen zelf voor de SDE-subsidie, de aanvraag van de netaansluiting, financiering en verzekeringen, en het eigenaarschap van de installaties. O-gen bracht de juiste partijen bij elkaar voor de realisatie. Hiermee ontstond een publiek-privaat én coöperatief project.

Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) en ondernemersbegeleiding

In samenwerking met gemeenten in de regio Amersfoort en FoodValley, werkt O-gen aan het VAB-programma. Dit programma is onderdeel van het advies dat de Gebiedsraad (Gebiedscommissie Utrecht-Oost) uitbracht aan Gedeputeerde Staten van Utrecht. Het VAB-programma bestaat ondertussen uit 15 activiteiten die inspelen op de integrale problematiek van het vrijkomende agrarische vastgoed. Het programma wordt mede gefinancierd door de provincies Gelderland en Utrecht.

Salentein

Het Manifest van Salentein gaat in op vier thema's om een toekomstbestendige agro- en foodsector in de regio te houden en te ontwikkelen. Een van deze thema's is de ondersteuning van agrarisch ondernemers bij de verdere ontwikkeling van hun ondernemerschap. Samen met de gemeenten in de Regio FoodValley (aangevuld met Putten) en LTO Gelderse Vallei is het project agrarische ondernemersbegeleiding opgezet. De FoodValley gemeenten financieren in samenwerking met Rabobank de eerste tranche. Met dit programma worden boeren die worstelen met grote vragen rond de toekomst van hun bedrijf begeleid om goed naar hun ondernemerschap en bedrijf te kijken. Hiermee worden ze in staat gesteld om hun 'soft skills' in hun ondernemerschap te versterken en met een gezond perspectief stappen in hun bedrijf te nemen. Er zijn vijf agrarisch ondernemersbegeleiders actief binnen vier trajecten.

3.2 O-gen Fonds

Het O-gen Fonds ondersteunt gebiedspartijen met kansrijke ideeën die bijdragen aan de ontwikkeling van het buitengebied. Het fonds kan bedrijven, instellingen en samenwerkende burgers leningen verstrekken voor activiteiten en projecten op het gebied van energietransitie, nieuwe verdienmodellen natuur en recreatie, verduurzaming en circulaire economie, digitalisering in het landelijk gebied en agro & food innovatie. Voorwaarde voor toekenning is een goed plan van de aanvrager en banken en andere financiers die (een gedeelte) willen meefinancieren. Ideeën moeten een bijdrage leveren aan de leefbaarheid en/of de economische groei van de Gelderse Vallei, Utrechtse Heuvelrug of Kromme Rijnstreek. Dit kan nieuw zijn voor het gebied, nieuw voor de ondernemer, nieuw in zijn toepassing of nieuw in samenwerkingsvorm.

Eerste O-gen Fonds lening voor Jan de Greef

Het O-gen Fonds en Jan de Greef sloten in september 2018 een overeenkomst voor een lening van €100.000 voor de bouw van een biogasinstallatie. Tijdens de O-gen ledenexcursie werd de cheque officieel overhandigd door directeur Gerard van Santen. Dit is de eerste lening vanuit het O-gen Fonds. Familie De Greef heeft een gemengd bedrijf met melkvee en leghennen. Jan de Greef is lid van Gebiedscoöperatie O-gen en deelnemer aan Vallei Boert Bewust.

4 Projecten

O-gen werkt naast innovatie en ontwikkeling vooral ook aan projecten. De uitvoering van projecten blijft een stevige pijler onder de coöperatie. Daarmee werken we aan de ontwikkeling van het gebied, leggen we verbindingen met en tussen leden en zorgen we ervoor dat de kwaliteit van het gebied wordt versterkt. In 2018 was O-gen betrokken bij zo'n 60 projecten.

4.1 Projecten

O-gen is op verschillende manieren betrokken bij projecten op het gebied van landbouw, natuur, recreatie, sociale innovatie, leefbaarheid en energie. De diversiteit laat zien dat de ontwikkeling van het landelijk gebied vraagt om een integrale aanpak. O-gen zoekt in haar aanpak verbinding met andere partijen om recht te doen aan de veelzijdigheid van het werkgebied. Hieronder staan enkele projecten waaruit die veelzijdigheid en kracht van samenwerking blijkt.

Snel internet voor de Vallei, Kromme Rijnstreek en Fort aan de Buursteeg

In een groot gedeelte van ons werkgebied wordt snel internet uitgerold. Dit is noodzakelijk voor de ontwikkeling en de leefbaarheid van het landelijk gebied. Het hebben van snel internet is mooi, maar het gaat om het benutten van de mogelijkheden. Na succesvolle interessepeilingen door O-gen samen met buurambassadeurs, heeft marktpartij Glasvezel buitenaf het stokje overgenomen.

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

Het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug vierde op 18 oktober haar vijftienjarig bestaan. Het park werd op 11 oktober 2003 officieel geopend door minister Veerman. Landgoedeigenaren, natuurorganisaties, provincie Utrecht, gemeenten, terreinbeheerders, diverse belangenorganisaties en O-gen zetten zich al 15 jaar gezamenlijk in voor betere bescherming, versterking en beleving van natuur, landschap en erfgoed op de Utrechtse Heuvelrug. Het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug is O-gen lid. O-gen ondersteunt de Stichting Nationaal Utrechtse Heuvelrug met het Gebruikersloket waar particulieren en organisaties terecht kunnen met vragen over het park.

Kavelruil Binnenveld

In april 2018 werd het project Kavelruil Binnenveld afgerond. In opdracht van de gemeente Rhenen is in het Utrechtse deel van het Binnenveld een vrijwillig kavelruilproces uitgevoerd. De kavelruil kende zowel landbouwkundige als natuurdoelen. De grote kavelruil is in april succesvol afgesloten. In totaal is 240 hectare grond geruild met 36 deelnemers. Het project heeft bijgedragen aan de landbouwstructuurversterking, met name door vergroting van de huiskavel en een toename in bedrijfs grootte. Ook droeg het project bij aan de realisatie van natuurdoelen in de Elster Buitenwaard en Hellen en aan het natuurgebied Achterbergse Hooilanden.

Zonneweide Eemnes

Het startschot voor de stroomproductie door Zonneweide Eemnes is gegeven. Het zonnepark langs A1 en A27 werd in 2018 opgeleverd en telt 19.000 zonnepanelen. Dit levert elk jaar ruim 5.000.000 kilowattuur zonnestroom op, genoeg voor ongeveer 1.500 huishoudens. In opdracht van de gemeente Eemnes onderzocht O-gen of een samenwerking tussen marktpartijen en grondeigenaren mogelijk was. Dit onderzoek was succesvol en leidde tot de ontwikkeling van de zonneweide.

Palmerswaard - effect van de herinrichting

Een jaar na de afronding van de werkzaamheden in de Palmerswaard is al te zien dat de herinrichting direct effect heeft gehad. Natuurfeitjes: het aantal bevers en beverburchten is toegenomen, er zijn 30 soorten vissen waargenomen in de geulen en poelen, er zijn broedpaartjes van de cetti zanger (vogel) waargenomen en er is een visarend gespot. Het getransplanteerde riet is aangeslagen en vormt nu een mooie schuilgebied voor broedende vogels.

Landbouwadvies Provincie Utrecht

Landbouwtransitie is noodzakelijk de komende jaren. De provincie heeft O-gen gevraagd hoe zij met de provincie, de sector en andere partijen concreet aan de slag wil. Dit leidde tot het advies: O-gen open voor landbouw in Utrecht-Oost. Op 27 juni 2018 overhandigde de O-gen Gebiedsraad het advies aan de Utrechtse gedeputeerde Mirjam Maasdam. In het advies beschrijft O-gen hoe zij de landbouwtransitie in Utrecht-Oost ziet. Centraal staat de samenwerking aan activiteiten die inspelen op de energietransitie, circulaire landbouw en de relatie tussen de stad en ommeland verbeteren. Er zijn volop kansen voor inspirerende innovaties, aansluiting bij andere regio's en het benutten van de kennis bij universiteiten.

Kringloopkalender

In 2018 werd de kringloopkalender onthuld. Kringlooplandbouw staat op dit moment erg in de belangstelling. Maar in ons gebied zijn we al jaren samen met leden en samenwerkingspartners bezig met verschillende projecten op het gebied van kringlooplandbouw. In 2018 werd alle opgedane kennis uit die projecten samengevat in een kalender die boeren praktische tips geeft hoe zij kunnen zorgen voor een betere kringloop van voedingsstoffen in de bodem.

Energie neutrale Melkveehouderij

Eerste resultaten van de Voorbeeldbedrijven Energie neutrale Melkveehouderij zijn bekend. Na een meting van anderhalf jaar is op de drie voorbeeldbedrijven te zien dat er aanzienlijke energiebesparingen mogelijk zijn. Dit is mogelijk door het vervangen van apparatuur, door aanpassingen van de werkrouetine of iets als het dichten van een luchtlek.

Grebbelinie Bezoekerscentrum

Het bezoekerscentrum zoekt verbinding met inwoners van het werkgebied en daar buiten. Steeds meer mensen worden bereikt met steeds meer activiteiten. In 2018, het eerste volledige jaar, kreeg het bezoekerscentrum zo'n 12.000 bezoekers. Er zijn inmiddels 250 paspoorthouders, de zogenaamde vrienden van het bezoekerscentrum. Vrijwel wekelijks vonden er in 2018 rondleidingen plaats. Op 5 mei was er een speciale avondopenstelling die dertig bezoekers trok. Ook werd er gestart met een maandelijkse lezingencyclus. Zo was er een lezing over de Atlantic Wall. Het jaar werd afgesloten met een kerstborrel voor geïnteresseerden. De ondernemersvereniging voor de Grebbelinie besloot in december aan te sluiten bij het bezoekerscentrum.

4.2 Projectenlijst 2018

O-GEN PROJECTEN:	AVP-PROJECTEN:
Advisering programma VAB	Energie Neutrale Melkveehouderij
Ambassadeurs coördinator breedband CIF	Grebbeleinie-Liniedijken
Breedband-precompetitieve fase	Kringlooplandbouw
CHWK-4 gemeenten	Aanleg wandelnetwerk oost
Communicatie VAB-programma (2018-2019)	Advies en ontwikkeling NPUH
Cursusdagen Academie voor Vastgoed NVM-opleidingen	Bestemmingsplan Veenweg out of pocketkosten
Detachering gemeente Leusden	Borging natuurdoelen + KRW RWS
Energie neutraal De Glind	Breedband opdracht Provincie Utrecht
Gerven en Hell	Convenant De Boom
Groene Valleilint fase 2	Coördinatie PAS-maatregelen
Hackaton Korte Keten	Duurzame landbouw Utrecht (LaMi)
Herijking functieverandering Ermelo	Eem en randmeren (Natuurcompensatie Eem-Randmeren)
Inzet (detachering en dienstverlening) voor Exploitatie bv Grebbeleinie Bezoekerscentrum	Eemsnoer
Kanoroutenetwerk Kromme Rijnstreek	Evaluatie Beekherstel Gelderse Vallei
Korte Keten Ede	Fort aan de Buursteeg zuidelijk deel
Kwaliteitsteam Toekomstgerichte landbouw RFV	Gebiedsproces Langbroekerwetering (vervolg KR Kolland)
Lunterse Beek Bodem & Water	Gebiedsproces Langesteeg (ruilingen De Boom)
O-gen Fonds	Grondverwerving Heideherstel
POP3 aanvraag Korte Keten regio Foodvalley	Kavelruil Binnenveld
Ruilproject SBB-provincie Gelderland	Knooperf (financieel systeem)
Salentein kwartiermaker schap	Kromme Rijn Boert en Teelt Bewust
Stichting NPUH, Gebruikersloket en ondersteuning	LEADER
Streekfonds NLAE	Lokale initiatieven Leefbaarheid (Utrecht)
Tabaksteeg Zuid Leusden (detachering)	Natuur-inclusieve landbouw
VAB Programmamanager (2018-2020)	Natuurinrichting Voorveldsepolder
VAB-loket	Pop3 Makelaar
Vallei Boert Bewust	Publieksbereik Grebbeleinie

	VERVOLG AVP-PROJECTEN:
	Regionaal voedsel
	Restantopgave natuurnetwerk (Restantopgave natuur Utrecht-oost)
	Rietherstel Eem-Randmeren
	Samenwerkingsproject Lokaal Voedsel 3.0 (LEADER)
	Stuurgroep Landbouw
	TOP's tweede fase
	Uiterwaarden-Neder-Rijn
	Verbonden netwerk Grebbelinie

5 Bestuur en Organisatie

De Gebiedsraad, als vertegenwoordiging van de leden, houdt toezicht op de organisatie en debatteert mee over de lijnen voor de toekomst. Deze Gebiedsraad is in 2018 vijf maal bijeengewees.

5.1 Organisatie

De leden van Gebiedscoöperatie O-gen zijn vertegenwoordigd in de Gebiedsraad. De Gebiedsraad houdt toezicht op de coöperatie en haar (strategisch) beleid. Binnen de Gebiedsraad bestaan drie commissies met elk een eigen, specifieke aandachtsgebied: de Auditcommissie, de Remuneratiecommissie en de Commissie Leden.

Het bestuur van Gebiedscoöperatie O-gen is in handen van Gerard van Santen. Als directeur bestuurder draagt hij verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelstellingen van O-gen. Voor het ten uitvoer brengen van deze doelstellingen is een werkorganisatie beschikbaar. Deze is vormgegeven aan de hand van de vier kerntaken van O-gen: verbinden, ontwikkelen, uitvoeren en behouden. De werkorganisatie bestaat uit 9,6 fte vaste medewerkers, 2,9 fte tijdelijke medewerkers en tijdelijke inhuur (peildatum 31 december 2018). Op deze wijze is er een vaste kern en een flexibele schil waardoor er snel kan worden ingespeeld op nieuwe kennisvelden en het beschikbare budget van de werkorganisatie.

5.2 Financiën

De financiële verantwoording van 2018 is besproken met de externe accountant en de auditcommissie. De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Het advies van de auditcommissie aan de Gebiedsraad is om de jaarrekening vast te stellen.

De balanspositie ultimo 2018 bedraagt € 2,3 miljoen (in 2017 € 2,4 miljoen). De omvang van de balanspositie is ten opzichte van 2017 nagenoeg gelijk gebleven. De resultatenrekening 2018 laat zien dat de opbrengsten € 2,6 miljoen (in 2017 € 2,3 miljoen) bedraagt. De lasten zijn € 2,6 miljoen (in 2017 € 2,6 mln.) , waardoor er een resultaat na belasting ontstaat van circa -/- € 30.000 (in 2017 -/- € 150.000,-). Dit resultaat is nagenoeg conform de begroting 2018.

5.3 Vermogen

Het eigen vermogen bedroeg op 31 december 2018 € 1,2 miljoen (31 december 2017 € 1,2 mln.) . Er is sprake van nog te verdelen verlies van het boekjaar 2018 als gevolg van resultaat van -/- € 30.000,-. Op 15 september 2017 heeft de Gebiedsraad besloten om een deel van het vermogen € 450.000,- ter beschikking te stellen aan het O-gen Fonds. In overleg met de accountant en de auditcommissie is vanaf het boekjaar 2015 in de jaarrekening een weerstandsvermogen opgenomen van € 500.000, betreffende een overige reserve gebaseerd is 50% van de structurele kosten. Dit weerstandsvermogen voorziet O-gen in de mogelijkheid om een half jaar op eigen kracht te kunnen functioneren.

5.4 Risico's

Naast het reguliere bedrijfsvoeringsrisico is er op dit moment wel sprake van een continuïteitsrisico in verband met de discussie met de provincie Utrecht over de toekomstige rol van O-gen.

De projectenafrekening vormen op dit moment geen substantieel risico voor O-gen. O-gen heeft een informeel risicomanagementproces, waarbij rekening wordt gehouden met tactische en operationele risico's, waaronder fraude en corruptierisico's.

6 Vooruitblik 2019

Het afgelopen jaar heeft O-gen een intensieve discussie gevoerd met de provincie Utrecht over het in te zetten subsidie instrumentarium. Dit heeft ertoe geleid dat er eind 2018 een aantal aanpassingen voor 2019 zijn afgesproken. Het betreft o.a. het overdragen van de projecten voor de harde natuuropgaven in de provincie Utrecht. Afgesproken is dat O-gen de provincie bij het afmaken van deze opgaven blijft ondersteunen maar dan op basis van een formele opdracht. We gaan ervan uit dat het effect op personele inzet op dit onderwerp beperkt is en dat de leden die nu betrokken zijn bij deze opgaven rechtstreeks vanuit de provincie worden benaderd.

Meedenken en adviseren

Verder heeft O-gen haar rol als adviescommissie artikel 82 Provinciewet per 1 januari 2019 aan de provincie moeten teruggeven. Dit omdat het aanvragen van subsidies en het uitvoeren van specifieke opdrachten om processen in het gebied verder te brengen zich niet verhoudt met een formele onafhankelijke adviesrol. O-gen heeft aangegeven dat zij ten aanzien van beleidsuitvoering nog steeds kan meedenken en adviseren aan de provincie maar dan meer vanuit een informele rol vanuit de identiteit van Gebiedscoöperatie O-gen. Hoe dit in de praktijk zich verder zal ontwikkelen is nog afwachten en zal ook afhangen van het onderzoek wat hierover gaat plaatsvinden.

Toekomstige samenwerking

Afgesproken is dat er een bestuurskundige advies komt over hoe de samenwerking tussen provincie Utrecht en Gebiedscoöperatie O-gen op een moderne manier kan worden vormgegeven waarin de provincie ook kan inspelen op de ontwikkeling om participatief met het gebied samen te werken: “samen maken we het gebied”. De verwachting is dat dit advies voor de zomer gereed is en dat dit de basis zal vormen voor het maken van nieuwe afspraken met de provincie Utrecht. De uitkomsten van dit onderzoek zullen bepalend zijn voor de toekomstige samenwerking van O-gen met de provincie Utrecht.

Verbinden en ontwikkelen

Er liggen grote kansen en uitdagingen voor het landelijk gebied en daarmee ook voor O-gen. De transitie van de landbouw en de Regiodeal FoodValley vraagt veel aandacht. De Regiodeal FoodValley, de Samenwerkingsagenda Landbouw van de provincie Utrecht en de Agenda Vitaal Platteland Gelderland bieden mogelijkheden om mee aan de slag te gaan. Ook de energietransitie zal veel vragen van het gebied. O-gen voerde al een aantal projecten uit en zal hier in 2019 ook actief in kunnen verbinden, ontwikkelen en uitvoeren. Tenslotte zal ook het programma vrijkomende agrarische bebouwing in 2019 verder vorm en inhoud krijgen en tot meer uitvoering leiden. O-gen verwacht daarmee in 2019 een grotere vraag naar verbinden en ontwikkelen op deze thema's.